



چرا همه راه‌ها در ایران، به تورم ختم می‌شود؟

رئیس جمهور آینده و چرخه‌های تشدید کننده تورم

اشاره عطاء... ناصری

«تورم در یک اقتصاد غیر رقابتی، مانند بهمن عمل می‌کند و مدام انباشته می‌شود و کسی متوجه نمی‌شود اما کوچک‌ترین صدایی کافی است تا این بهمن عظیم را بر سر کسانی که اطراف آن هستند آوار کند. این را دکتر «محمد هاشم پسران» اقتصاددان برجسته ایرانی و استاد دانشگاه کمبریج انگلستان در توصیف تورم انباشته می‌گوید. اقتصاد ایران این روزها بیمار است و احوال خوشی ندارد. در حالی که مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی تصریح می‌کند که ایران در سال ۲۰۱۲ با نرخ تورم ۲۱/۸ رتبه ششم جهان را از لحاظ افزایش تورم به خود اختصاص داده و از این حیث در کنار کشورهایی نظیر اوگاندا، سودان و با وضعیتی بدتر از تانزانیا قرار گرفته است (جدول شماره ۱ و ۲) که رئیس کل بانک مرکزی تورم سال ۹۱ را ۳۲ درصد پیش‌بینی کرده است و تورم نقطه به نقطه پایان سال نیز به ۴۰ درصد نزدیک می‌شود. با این اوصاف، هم‌اکنون در میان سه کشور دارای بالاترین نرخ تورم در جهان قرار داریم. سطوح عمومی قیمت‌ها در جامعه به صورت روزانه در حال افزایش است و هر روز جهش ناگهانی قیمت کالاها متفاوتی از مرغ و برنج گرفته تا خودرو و لپ‌تاپ، به سوژه رسانه‌ها بدل می‌شود.

نام کشور	نرخ تورم (درصد)	رتبه جهانی
بلا روس	۶۹/۹	۱
اتیوپی	۳۳/۹۱	۲
ونزوئلا	۳۱/۵۵	۳
اوگاندا	۲۳/۳۵	۴
سودان	۲۳/۱۹	۵
ایران	۲۱/۸	۶
تانزانیا	۱۷/۳	۷
یمن	۱۷/۱	۸
گینه	۱۵	۹
مغولستان	۱۳/۶	۱۰
تیمور شرقی	۱۳	۱۱
ازبکستان	۱۲/۷	۱۲

عاملی برای افزایش نرخ تورم خواهد بود. از سوی دیگر عادت همیشگی دولت مبنی بر استقرار از بانک مرکزی در زمان کسری بودجه نیز در شرایط قابل پیش‌بینی سال آینده، زنگ خطر جدی را برای افزایش تورم ایجاد کرده است. حجم نقدینگی هم که در سال جاری به رکورد بی‌سابقه ۴۳۴ هزار میلیارد تومان رسیده، خطر دیگری برای افزایش شدید تورم در ماه‌های آینده است. همه این‌ها نشانگر راه دشوار رئیس‌جمهور و دولت آینده، برای اداره کشور و بهبود شاخص‌های اقتصاد ایران است. و در این میان مهمترین معضل و به تعبیری شاه‌بیت این مرثیه، تورم افسارگسیخته موجود در جامعه است. این «تورم» است که تعادل را در عرضه و تقاضا، رابطه بین نیروی کار و کارفرما، نرخ برابری قدرت خرید، ارزش برابری پول ملی در مقابل ارزهای خارجی و بسیاری از موارد دیگر در اقتصاد ما، برهم زده است.

در این سال‌ها مایک تورم انباشته داشته‌ایم که با عاملی محرک مانند تحریم، انرژی ذخیره شده در آن آزاد شده و رویدادهای چندماه اخیر را به وجود آورده است. چنانچه تحریم نیز نبود، مسائل دیگری اتفاق می‌افتاد و در نهایت به جهت انباشت مداوم، این انرژی روزی آزاد می‌شد. تورم در کنار اجرای سیاست‌های نادرست اقتصادی، منجر به تغییر سایر متغیرهای کلان اقتصادی شده است و در ادامه موج‌های بعدی تورم را به همراه داشته و این چرخه به طور مستمر در حال تکرار است. برآوردهای ابتدایی از بودجه سال آینده حاکی از آن است که در سال ۱۹۲ اگر دولت موفق عمل کند، حداکثر می‌تواند هزینه‌های جاری خودش را پوشش دهد و در این صورت در مورد هزینه‌های عمرانی اقدام خاصی انجام نمی‌شود که به این ترتیب رکود در سال آینده بیشتر شده و این هم دوباره